

Γούρι

Πανεπιστήμιο Κύπρου _ Τμήμα Αρχιτεκτονικής
Μάθημα _ APH 311 _ Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική και Σύγχρονοι Προβληματισμοί
Διδάσκων _ Δρ. Φιλοκύπρου Μαρία
Εαρινό Εξάμηνο _ 2018

Ομάδα _ Αθανασίου Δέσποινα _ Κυριάκου Ιφιγένεια _ Μιχαήλ Αντρέας _ Χαραλάμπους Φρόσω

Περιεχόμενα εργασίας: Σελίδες:

Α' Μέρος: Γενική ανάλυση οικισμού:

- Γενικά στοιχεία οικισμού	-02-
- Σημεία αναφοράς οικισμού	-03-
- Κοινωνική ζωή - κύριες ασχολίες	-04-
- Υλικότητα και κατασκευαστικά στοιχεία - τοιχοποιία	-05-
- Υλικότητα και κατασκευαστικά στοιχεία - στέγη	-06-
- Κτίσματα και πυκνότητα οικισμού	-07-
- Οργάνωση αιθρίων περιφερειακά του πυρήνα	-08-
- Οργάνωση αιθρίων στον πυρήνα	-09-

Θεματική: Γεωμορφολογία εδάφους και τυπολογία οικισμού

- Ανάλυση Θεματικής	-10-
- Πολεοδομική οργάνωση δρόμων	-11-12-
- Σύστημα διαφυγής οικισμού	-13-
- Χρήσεις δωμάτων	-14-
- Όψεις οικισμού - ειδικά κατασκ. και μορφολογικά στοιχεία	-15-17-
- Όψεις οικισμού - μορφολογικά στοιχεία και προσβάσεις	-18-
- Εγκάρσιες τομές - μορφολογικά στοιχεία	-19-23-
- Συμπεράσματα	-24-
- Βιβλιογραφία	-25-

Β' Μέρος: Ανακατασκευή και επανάχρηση οικίας ως κέντρο Μελισσοκομίας:

- Κεντρική ιδέα	-25-
- Αποτύπωση και ανακατασκευή - ενέργειες	-26-
- Οργανοδιάγραμμα, συσχετίσεις εσωτερικών και εξωτερικών χώρων	-27-
- Πρόσβαση και διαγράμματα κίνησης στην οικοδομή	-28-
- Κατόψεις αποτύπωσης και ανακατασκευής	-29-36-
- Όψεις αποτύπωσης και ανακατασκευής	-37-40-
- Τομές αποτύπωσης και ανακατασκευής	-41-46-
- Κατασκευαστικές λεπτομερείς δαπέδου και οροφής	-47-
- Φωτορεαλιστικό εξωτερικού χώρου από το κέντρο Μελισσοκομίας	-48-
- Φωτορεαλιστικό εσωτερικού χώρου από την ανακατασκευή της οικοδομής	-49-
- Φωτορεαλιστικό εσωτερικού χώρου από την πρόσθετη μεταλλική κατασκευή	-50-
- Βιβλιογραφία	-51-

Γενικές πληροφορίες για το χωριό:

Τοποθεσία:

Βρίσκεται στην ορεινή περιοχή της Επαρχίας Λευκωσίας, περίπου στα 30 χλμ. νοτιοδυτικά από την πρωτεύουσα. Πρόκειται για ένα χωριό το οποίο χτισμένο 720 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας.

Πληθυσμός:

Σύμφωνα με την επίσημη απογραφή που έγινε την 1η Οκτωβρίου 2001, το Γούρρι είχε 225 κατοίκους.

Τα αρχαιολογικά ευρήματα που έχουν ανακαλυφθεί κατά καιρούς, φανερώνουν ότι η περιοχή Γουρρίου κατοικείται από το 5^ο αιώνα μ.Χ. καθώς επίσης ότι τα άτομα που ζούσαν εκεί, ζούσαν κατά φατρίες.

Διοικητικά όρια της κοινότητας:

Στα βόρεια συνορεύει με τις κοινότητες Άγιος Επιφάνειος, Καλό Χωριό Ορεινής και Κλήσου. Στα ανατολικά με τις κοινότητες Φικάρδου και Λαζανιά. Στα δυτικά με τις κοινότητες Παλαιχώρι Ορεινής και Φαρμακάς, ενώ στα νότιο-δυτικά όρια με τις κοινότητες Οδού και Άγιοι Βαβατσινιάς της Επαρχίας Λάρνακας.

Μύθοι για την ονομασία του χωριού:

1) Η περιοχή ήταν ελεγχόμενη από τις φατρίες του Μαχαιρά. Μια από τις φατρίες είχε το όνομα Κούρρι και ο τόπος προέλευσής τους η αρχαία πόλη Κούριο. Το χωριό πήρε το όνομα της φατρίας "Κούρρι", Γούρρι.

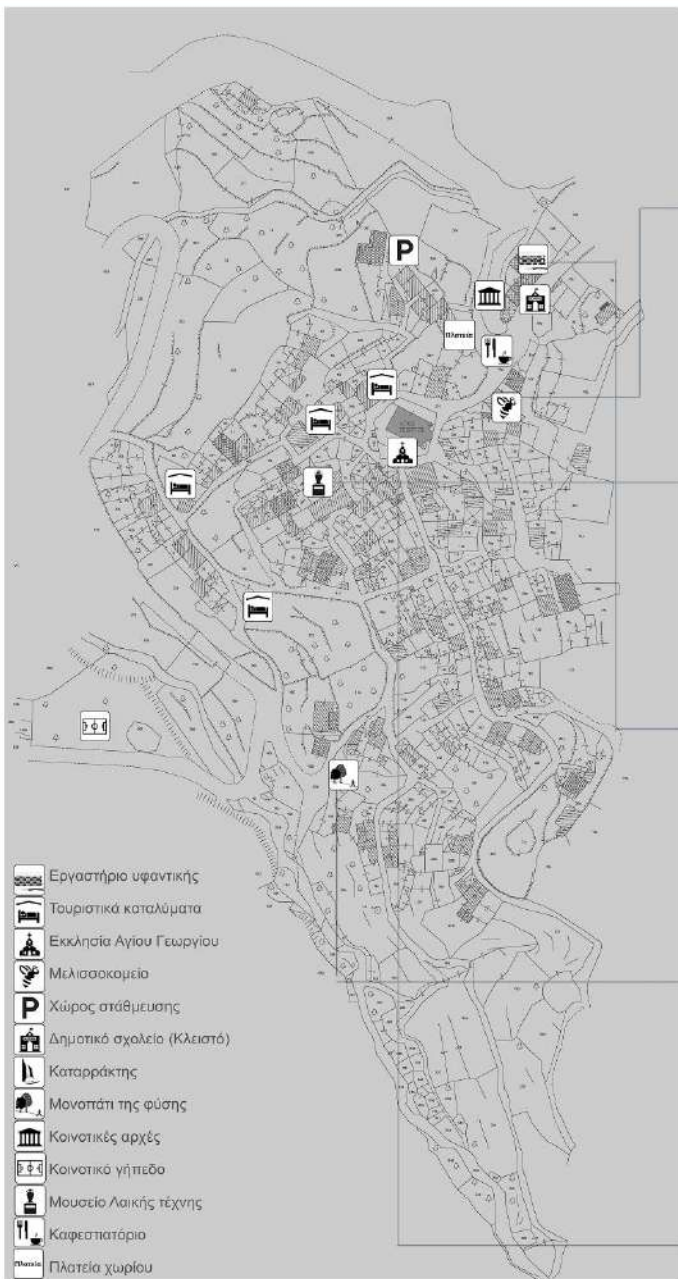
2) Η κοινότητα Γουρρίου οφείλει την ονομασία της στον φεουδάρχη Jacob de Gouri, ο οποίος κατοικούσε στην κοινότητα κατά τη Φραγκοκρατία.

3) Το χωριό παίρνει την ονομασία του από τον Μας Λατρί ο οποίος περιλαμβάνει στον κατάλογο των Λουζιανό - Βενετικών φεουδών το όνομα "Goupi".

4) Πιθανόν το χωριό οφείλει το όνομά του σε οικογένεια Σύρων που κατέχε την περιοχή του κατά το Μεσαίωνα, γνωστή ως Gurrí, Urrí, Ourry.

5) Μια τελευταία εκδοχή αναφέρει ότι η ονομασία της κοινότητας αποτελεί μετεξέλιξη του ανδράτος του πρώτου κατοίκου της περιοχής, Κυριάκου Βούρριου.

Μελισσοκομείο Γουρριου

Στο κέντρο του χωριού υπάρχει ένα μικρό μελισσοκομείο, το οποίο περιλαμβάνει μερικά από τα βασικά εργαλεία και μηχανήματα που απαιτούνται για τη διαδικασία εξαγωγής του μελιού από τις κηρύθρες.

Μουσείο Λαϊκής Τέχνης

Το Μουσείο του Γουρριου στεγάζεται σε μία αποκατεστημένη κατοικία στο κέντρο του χωριού. Στο εσωτερικό του, εκτίθενται διάφορα παραδοσιακά αντικείμενα όπως έπιπλα, εργαλεία, οικιακά σκεύη και ενδυμασίες. Κάθε Κυριακή, πραγματοποιούνται στους χώρους του μουσείου διάφορες παραδοσιακές δραστηριότητες όπως η υφαντική με τους παραδοσιακούς αργαλειούς, η αγγειοπλαστική, καθώς και το ζύμωμα - ψήσιμο του ψωμιού.

Εργαστήριο Υφαντικής

Η Υπηρεσία Κυπριακής Χειροτεχνίας συμβάλλει στην προσπάθεια της διατήρησης της παράδοσης, με την εκπαίδευση γυναικών της κοινότητας στην κατασκευή υφαντών με τον παραδοσιακό αργαλειό.

Μονοπάτι της φύσης

Το μονοπάτι της φύσης βρίσκεται στην άκρη του χωριού. Αρχίζει από την Παλιά Βρύση και καταλήγει στους καταρράχτες, με συνολικό μήκος 900 μέτρα.

Εκκλησία Αγίου Γεωργίου

Βρίσκεται στο κέντρο του χωριού και χρονολογείται γύρω στο 1500 με μεταγενέστερες επεμβάσεις. Ο ναός είναι τρίκλιτος, ορθογώνιος σε κάτοψη με πεντάπλευρη προεξέχουσα αψίδα στα ανατολικά. Έχει ξυλόστεγη σκεπή, καλυμμένη με αγκιστρωτά κεραμίδια. Επιπλέον, είναι κατασκευασμένος από τοπικό πέτρωμα, ενώ τα καμπαναριό, τα περιθυρώματα, τα περιγράμματα των παραθύρων και κάποια επιμέρους διακοσμητικά στοιχεία κατασκευάστηκαν από δόμους πωρόλιθου.

Κοινωνική ζωή _ Κύριες ασχολίες κατοίκων:

Μελισσοκόμος

Οι ντόπιοι αμπελοκαλλιεργητές ασχολούνταν με τη μελισσοκομία, δηλαδή την τέχνη για την εκτροφή των μελισσών. Με τη δημιουργία ξύλινων κυβελών στις οποίες τοποθετούνται οι κηρύθρες, κάτι που θυμίζει τις φώλιες που φτιάχνουν και οι ίδιες οι μέλισσες στις κουφάλες των δέντρων, οι κάτοικοι μπορούν να παράγουν μέλι.

Οινοποιός - πάτημα σταφυλιών ή με λινό

Οι κάτοικοι ασχολούνταν με την εξαγωγή κρασιού είτε με το πάτημα των σταφυλιών, είτε με τον λινό, το πιεστήριο δηλαδή στο οποίο "πατούσαν" τα σταφύλια για να βγει το κρασί. Η μεταφορά του κρασιού για να το πουλήσουν γινόταν με το ασκί, το οποίο ήταν εργαλείο κατασκευασμένο από δέρμα κατσίκας.

Αλωνεύτης - ζευγολάτης

Οι κάτοικοι ασχολούνταν με το θέρος και το αλώνισμα. Στα αλώνια, δύο γαϊδούρια έσερναν τη δουκάνη, στην οποία στεκόταν ο αλωνεύτης, αρκετές φορές πάνω από τα δεμάτια, μέχρι να γίνει το μείγμα του αχύρου με τους σπόρους. Το κύριο εργαλείο για να καλλιεργούν τη γη ήταν το αλέτρι, το οποίο έφτιαχναν οι ίδιοι οι κάτοικοι. Το έσερναν βόδια ή γαϊδούρια, όπου τα έβαζαν δίπλα και τα έδεναν με τις ζεύλες. Στο πλάι είχαν κρίκους με μεγάλα σχοινιά που περνούσαν και έδεναν το αλέτρι.

Ελαιόμυλοι μέσα στα σπία

Στο χωριό υπήρχαν 3-4 ελαιόμυλοι, οι οποίοι χωροθετούνταν μέσα στις αυλές των σπιτιών. Σε αυτούς γινόταν το συμπύεσμα των ελιών για να βγει το λάδι.

Ενασχόληση με υφαντική σε αργαλειό

Στο χωριό υπάρχει το Εργαστήριο Υφαντικής, όπου τώρα στεγάζεται στο Μουσείο Λαϊκής Τέχνης του χωριού. Στο εργαστήριο αυτό υπάρχουν οι αργαλειοί - βούφες οι οποίοι χρησιμοποιούνται για την ύφανση χειροτεχνημάτων, βασισμένων στην παραδοσιακή Κυπριακή τεχνοτροπία.

Κατασκευαστής πιθαριών

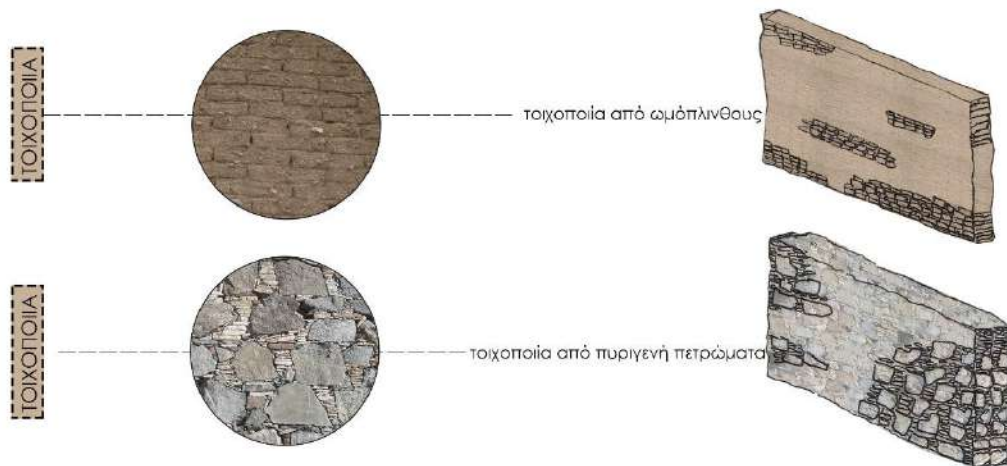
Τα πιθάρια τα έφτιαχναν οι ίδιοι οι κάτοικοι και χρησιμοποιούνταν για τη φύλαξη κρασιού, λαδιού, ξιδιού και μούστου. Υπήρχαν ντόπιοι μάστορες και τροχάρηδες οι οποίοι έφτιαχναν αυτά τα πιθάρια και τα διακοσμούσαν με χτένα, καρόλι ή μικρές ξύλινες γλυφίδες. Η ποιότητα ενός πιθαριού είχε να κάνει με πολλές παραμέτρους: την ποιότητα του χώματος από το οποίο φτιάχτηκε ο πηλός, την τέχνη του μάστορα, αλλά και από το καμίνισμά τους.

Υλικότητα και κατασκευαστικά στοιχεία - τοιχοποιίας

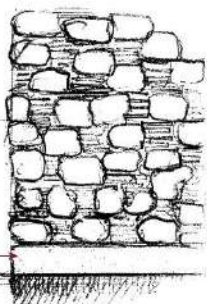
Η δόμηση γίνεται με τα υλικά του τόπου, τα οποία είναι διαθέσιμα στην περιοχή.

- 1) Χρήση πυριγενών πετρωμάτων (πέτρα του βουνού) με πιο ακανόνιστο σχήμα, λίγο στραγγυλεμένα (που έρχονται από το Τρόδος μέσω των ποταμών).
- 2) Ανάμεικτη τοιχοποιία με την προσθήκη πιο μικρών βοηθητικών πετρών (χαλικωμά) για να κτιστεί καλύτερα η τοιχοποιία.
- 3) Ανάμεικτη πετρώματα και σε μέγεθος και σε χρώμα.
- 4) Χρήση ωμόπλινθων - πλιθάρι ωμό (πιο φτηνό υλικό). Υλικό το οποίο κατασκευάζεται επί τόπου. Χρειάζεται η τοποθέτηση 2-3 στρώσεων από πέτρα ως βάση της τοιχοποιίας και από πάνω το πλιθάρι για να προστατεύεται από την υγρασία.

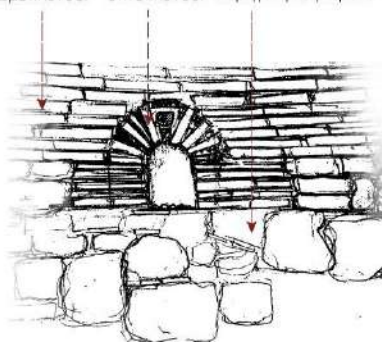
Οριζόντια τοποθέτηση των λίθων για κατασκευή 50cm τοιχοποιίας. Τοποθέτηση εγκάρσιων λίθων (μπατικές) για να δέσουν καλύτερα οι πέτρες.

Δημιουργία τοιχείου για προστασία από τις πλημμύρες, με αποτέλεσμα να υπερυψώνονται οι τοίχοι της κατοικίας.

ωμόπλινθοι οπτόπλινθοι πυριγενή πετρώματα

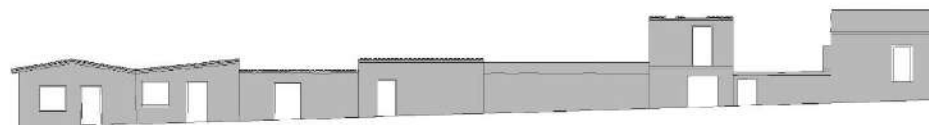
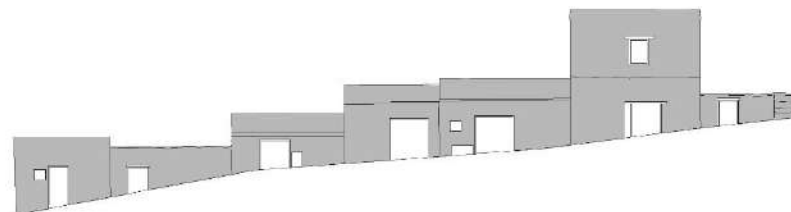
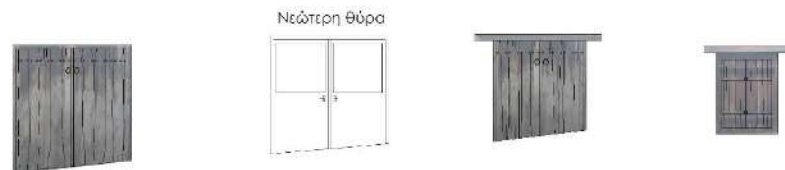
Δημιουργία εντοιχισμένων φούρνων, σε καμίνια, αλλά και σε κατοικίες.

Μορφολογικά στοιχεία - Κενό/πλήρες

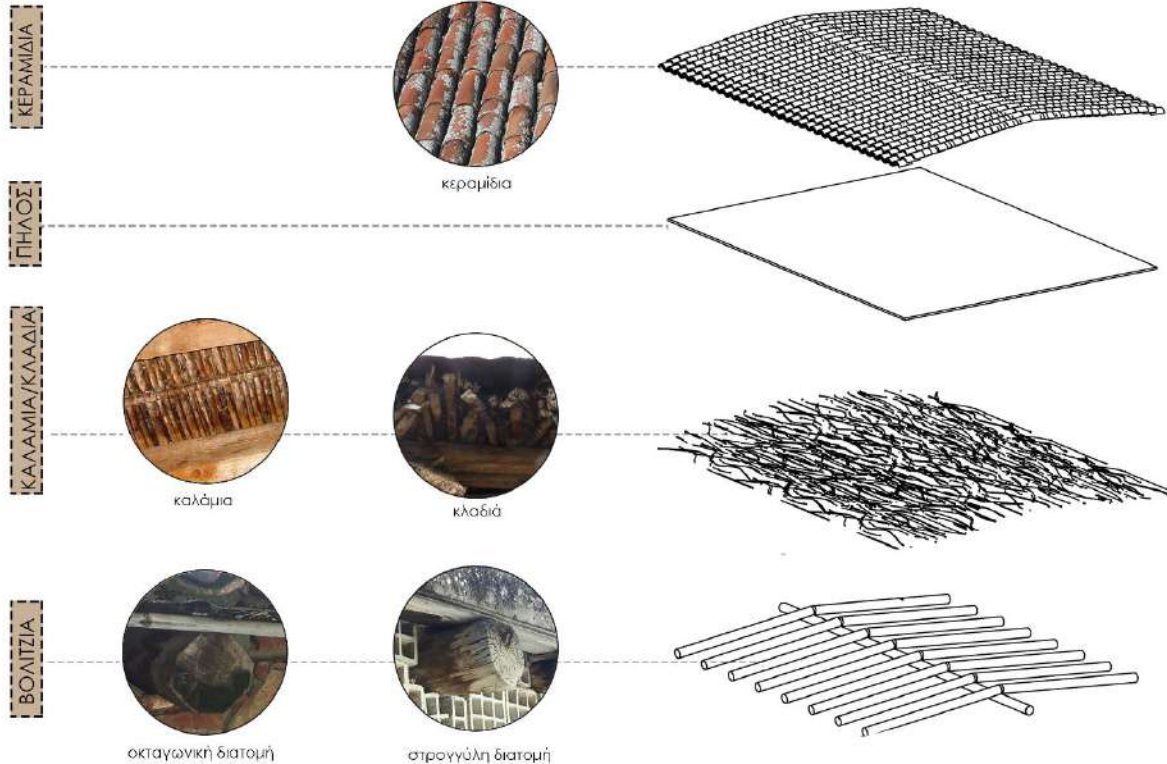
Τα ανοίγματα στις όψεις είναι μικρά και συνήθως περιορισμένα σε αριθμό. Τα περισσότερα από αυτά είναι σανιδωτά.

Οι θύρες είναι απλές, ορθογώνιες και σανιδωτές.

Γενικά τα ανοίγματα είναι απλά και λιτά χωρίς κανένα διάκοσμο.

Υλικότητα και κατασκευαστικά στοιχεία - στέγης

Οροφές- στέγες και δώματα: Στις ορεινές περιοχές υπάρχουν μονοκλιείς σε μικρά κτίσματα ή δικλιείς στέγες σε μεγαλύτερα, με κεραμίδια (με κλίση). Παρ' όλα αυτά, υπάρχουν και τα δώματα ως τρόπος στέγασης κατοικιών ή και δωματιών.

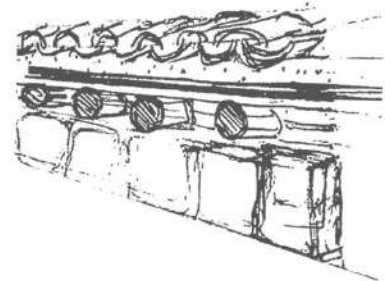

Κροδώμα

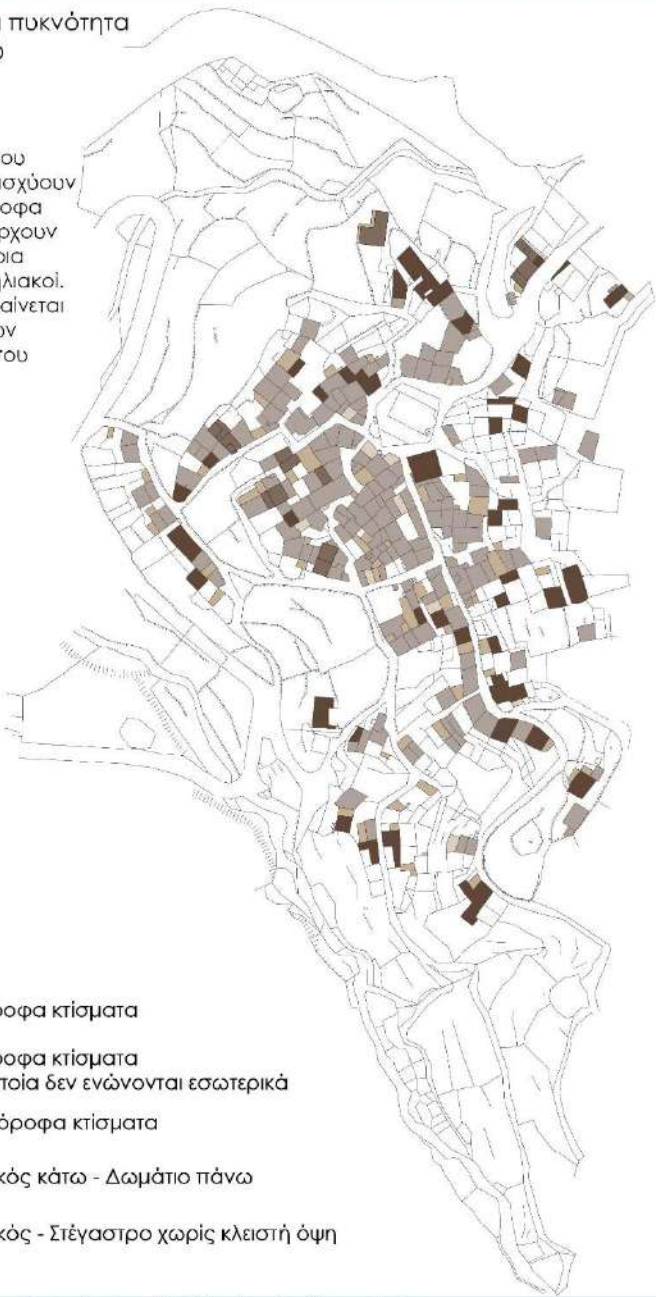
Κροδώματα: Η διαμόρφωση της άκρης του δώματος γίνεται με μια προεξέχουσα σειρά από ξύλινα στοιχεία για την προστασία της τοιχοποιίας από το νερό.

Σε δώματα με μεγαλύτερο πλάτος τοποθετείται στο εσωτερικό μια σειρά από υποστυλώματα τα οποία στηρίζουν μια κατά μήκος δοκό, την νευκά, πάνω στην οποία εδράζονται τα βολιτζία. Αυτά τα δώματα ονομάζονται δίχωρα και η τοποθέτηση της νευκάς γίνεται πιο ψηλά από το κροδώμα για τη δημιουργία στέγης με κλίση.

Κτίσματα και πυκνότητα του οικισμού

Στον πυρήνα του οικισμού υπερισχύουν κυρίως μονόροφα κτίσματα. Υπάρχουν όμως και κάποια δώροφα και ηλιακοί. Τα δώροφα φαίνεται να υπερισχύουν περιφερειακά του πυρήνα.

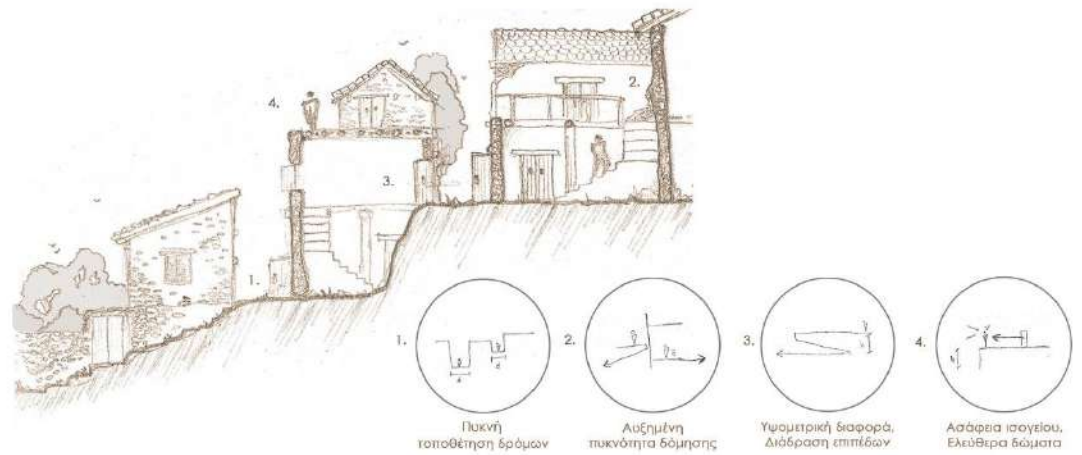

- Δώροφα κτίσματα
- Δώροφα κτίσματα τα οποία δεν ενώνονται εσωτερικά
- Μονόροφα κτίσματα
- Ηλιακός κάτω - Δωμάτιο πάνω
- Ηλιακός - Στέγαστρο χωρίς κλειστή όψη

Οι σιθριακοί χώροι στον παραδοσιακό πυρήνα του χωριού είναι κατά πολύ περιορισμένοι. Αυτό οφείλεται σε λόγους ασφαλείας και προστασίας των κατοίκων από τις επιδρομές των Τούρκων Οθωμανών. (Εσωστρέφεια που παραπέμπει σε διάταξη φρουρίου.)

Η πυκνότητα σιθριακών χώρων είναι αυξημένη στις περιοχές περιμετρικά του παραδοσιακού πυρήνα του χωριού. Οι συνθήκες και οι ανάγκες μετα χρόνια αλλαγών και η αμύλη έγινε απαραίτητη.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΧΩΡΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ - ΑΙΘΡΙΑ

(1) Ανάπτυξη γύρω από τον πυρήνα

Διαμόρφωση του οικισμού ανάλογα με τη μορφολογία του εδάφους:

Πυρήνας οικισμού

Περιφερειακά του πυρήνα του οικισμού

Όσο απομακρυνόμαστε από τον πυρήνα του οικισμού, το πράσινο αυξάνεται λόγω της φύτευσης που υπάρχει στο βουνό και ο οικισμός αναπτύσσεται ακολουθώντας τη μορφολογία του εδάφους.

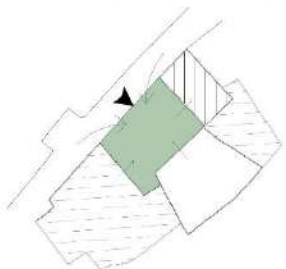
Χώροι πρασίνου που δημιουργούνται από τη μορφολογία του εδάφους

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΧΩΡΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ - ΑΙΘΡΙΑ

(2) Πυρήνας του οικισμού:

A) Με την πρόσβασή του από το δρόμο:

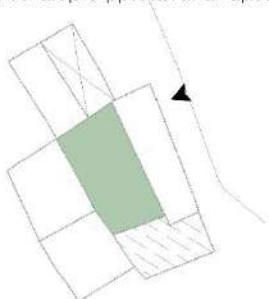
Το αίθριο βρίσκεται στο μπροστά μέρος του τεμαχίου

Χρήση του δώματος σαν αιθριακός χώρος με την τοποθέτηση κλιματαριάς σαν ένα είδος αυλής ή ακόμη και με τη δημιουργία μικρών κήπων στην μπροστική πλευρά των σπιτιών.

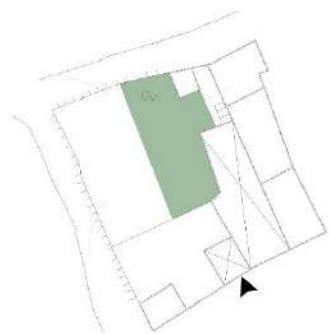
B) Με την πρόσβασή του από δωμάτιο ή ηλιακό

B1) Το αίθριο βρίσκεται ανάμεσα σε δωμάτια

Χρήση του αιθριακού αυτού χώρου σαν κήπος με δέντρα ανάμεσα στα δωμάτια που τον περιβάλλουν.

B2) Το αίθριο βρίσκεται στο πίσω μέρος του τεμαχίου

Χρήση ου αιθρίου αυτού σαν αυλή που θα μπορούσε να λειτουργεί σαν ένας μικρός κήπος για την οικογένεια ή ακόμη και χώρος όπου θα μπορούσαν να αποθηκεύσουν και να κόψουν τα ξύλα τους, αλλά και για άλλες ασχολίες.

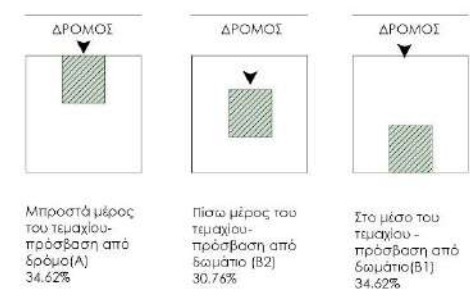

Όσο πλησιάζουμε στον πυρήνα του οικισμού οι αιθριακοί χώροι που είναι πιο λίγοι και πιο μικροί. Ο περιορισμένος αριθμός των αιθρίων στο κέντρο αποσκοπούσε στην δημιουργία ενός πιο εσωστρεφούς οικισμού με πιο πυκνοκατοικημένο το κέντρο.

Πυρήνας του οικισμού

Οργάνωση δωματίων γύρω από το αίθριο:

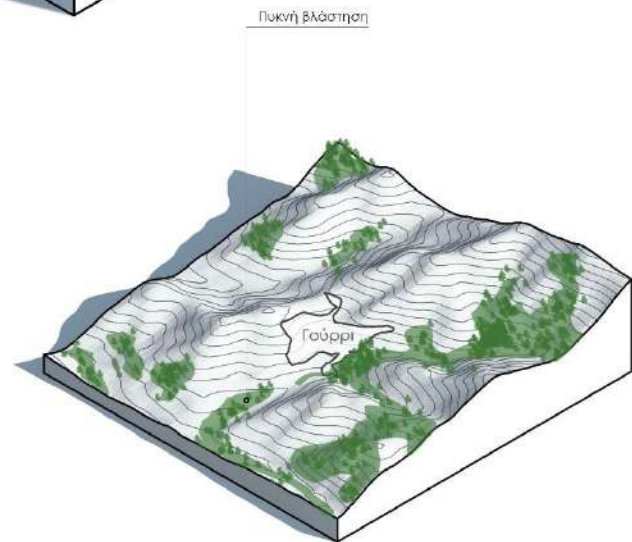
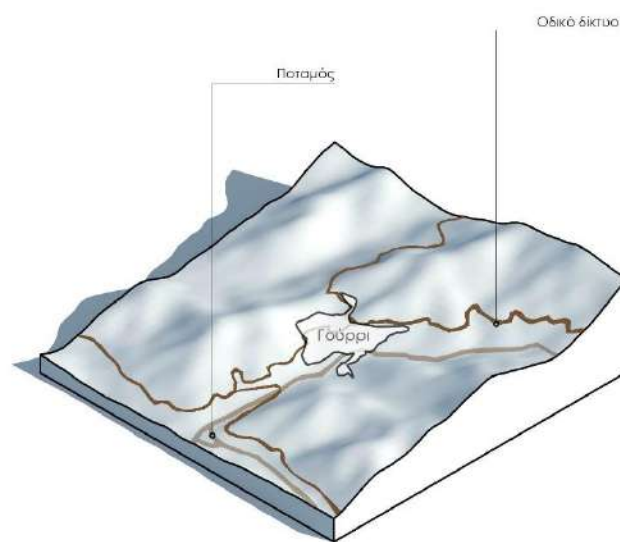
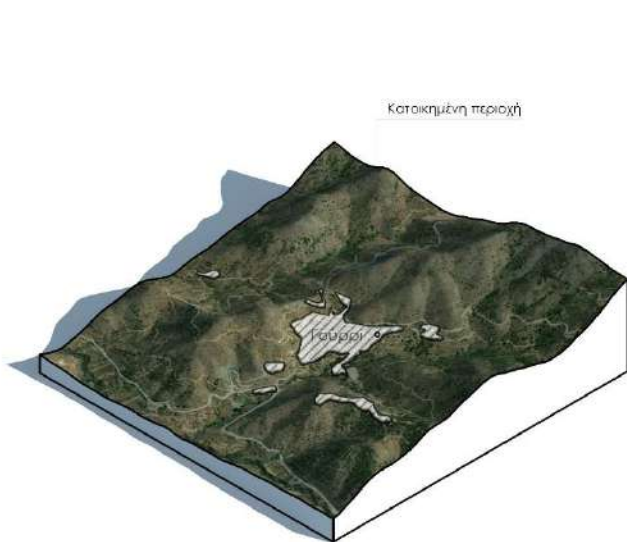
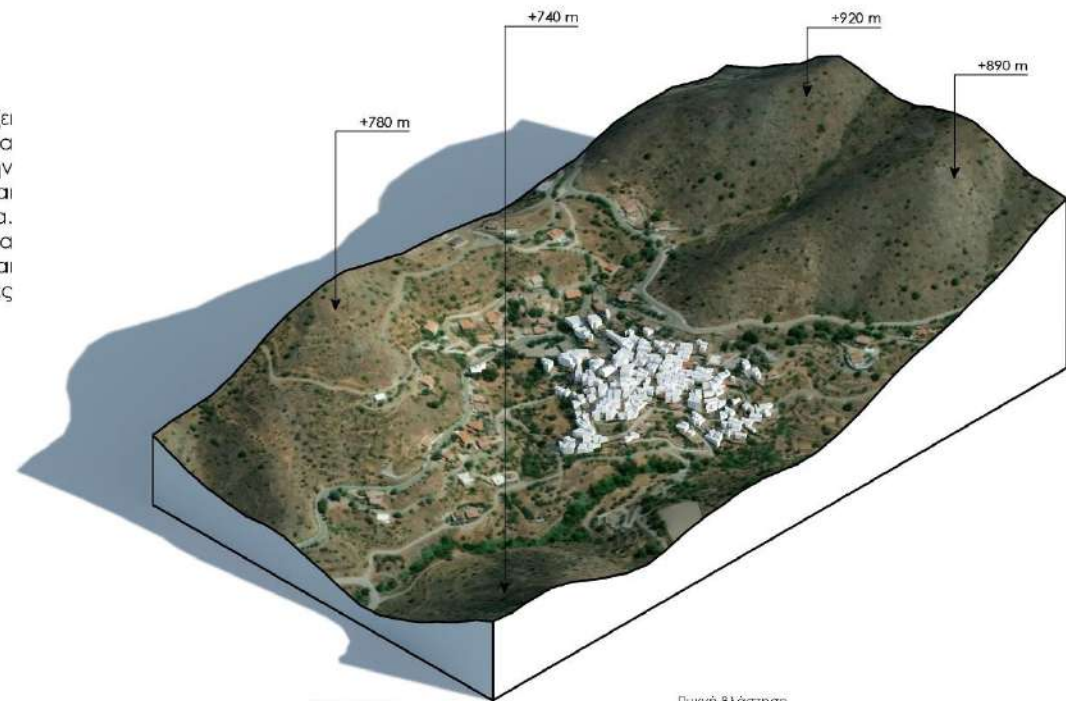
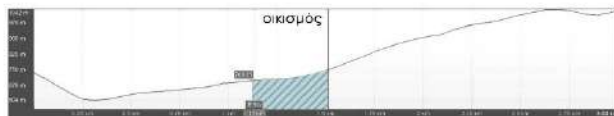
Παρατηρείται ότι οι αιθριακοί χώροι , περικλείονται ως επί το πλείστον από δωμάτια, εκείνο όμως που διαφέρει κάθε φορά είναι η πρόσβαση στους χώρους αυτούς:

Αιθριακοί χώροι

Κεντρική ιδέα θεματικής:

Πώς ο οικισμός εντάσσεται στη γεωμορφολογία του εδάφους και πώς αυτό επηρεάζει την τυπολογία του οικισμού τόσο σε πολεοδομική κλίμακα, όσο και σε κλίμακα κατοικίας. Αξίζει να αναφερθεί ότι ο οικισμός αναπτύσσεται παράλληλα με την γεωμορφολογία του εδάφους, έτσι γίνεται συνέχεια των δωμάτων, των κατοικιών και επιτρέπει η αξιοποίησή τους για διάφορες χρήσεις, που θα αναλυθούν στην συνέχεια. Επίσης, θα διερευνηθεί το σύστημα μυστικής διαφυγής που υπάρχει στο χωρίο, για κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Επιπλέον, θα γίνει εξέταση των κατασκευαστικών και μορφολογικών στοιχείων και μεθόδων του οικισμού, μέσα από όψεις και εγκάρσιες τομές.

Η διακίνηση στον οικισμό του Γουρρίου γίνεται διαμέσου ακανόνιστων δρόμων. Τα δίκτυα αυτά διαφέρουν μεταξύ τους ανάλογα με το πλάτος τους και έτσι ορίζεται η διακίνηση που επιτρέπεται να εξελιχθεί σε αυτά.

Κατηγορίες των δικτύων του χωριού:

- (1) Στοά - στεγασμένο πέρασμα (υπάρχει μια κοντά στην εκκλησία)
- (2) Μονοπάτια / πεζόδρομοι
- (3) Δρόμοι μονής κυκλοφορίας
- (4) Δρόμοι διπλής κυκλοφορίας

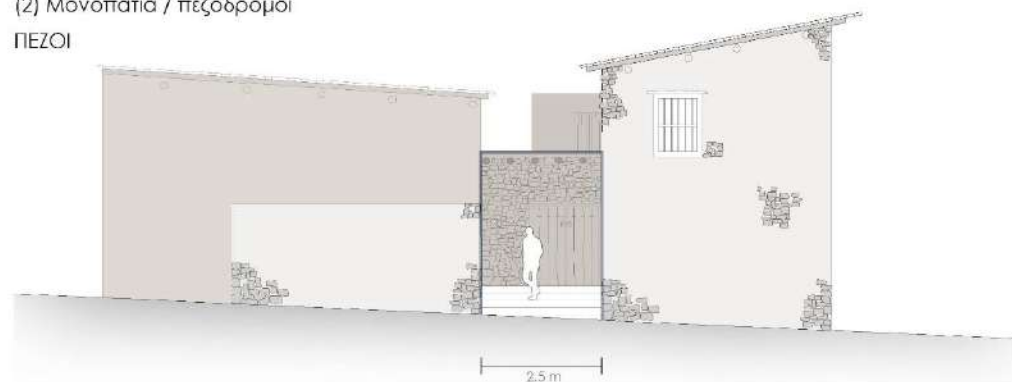
(1) Στοά απέναντι από την εκκλησία:

ΠΕΖΟΙ

(2) Μονοπάτια / πεζόδρομοι

ΠΕΖΟΙ

Το πλάτος των δικτύων προς τον πυρήνα του οικισμού είναι σχετικά μικρό. Επιπρόσθετα στον πυρήνα, παρατηρούμε ότι τα κύρια δίκτυα που βρίσκουμε είναι η στοά απέναντι από την εκκλησία, μονοπάτια - πεζόδρομοι για τους κατοίκους του χωριού και οι δρόμοι μονής κυκλοφορίας.

Αντιθέτως, όσο απομακρυνόμαστε από τον πυρήνα το πλάτος αυξάνεται και οι δρόμοι γίνονται διπλής κυκλοφορίας.

- Μικρό πλάτος δικτύων
- Μεγάλο πλάτος δικτύων

Η συνεχής δόμηση του οικισμού, κυρίως στον πυρήνα του χωριού, αλλά και οι έντονες υψομετρικές διαφορές, λόγω του ότι το χωριό είναι τοποθετημένο πάνω σε βουνό, δημιουργούν στα περάσματα και στα μονοπάτια την αίσθηση ότι συνεχώς τα όρια που αντικρίζεις διαφοροποιούνται.

(3) Δρόμοι μονής κυκλοφορίας:

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

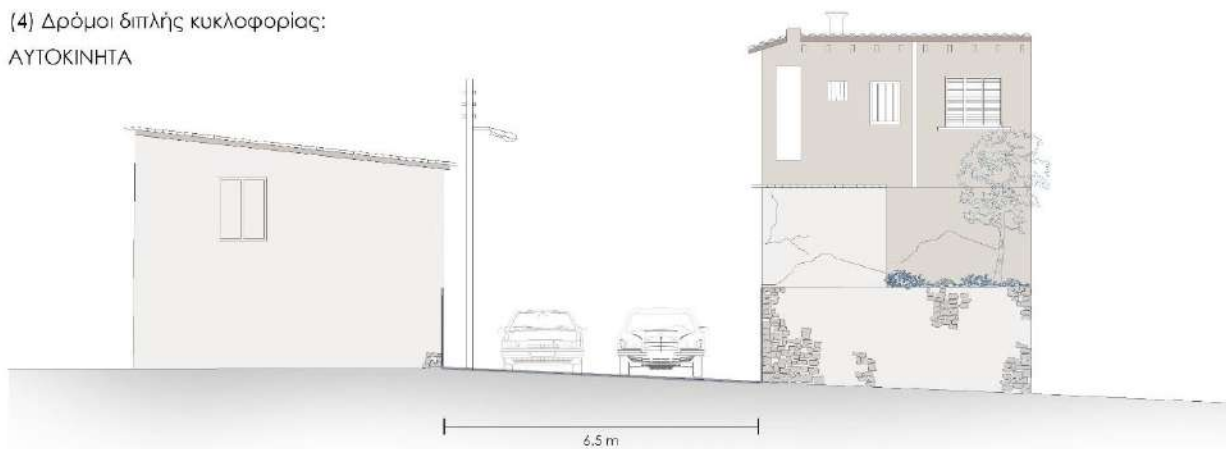
Στοά

Μονοπάτια
Πεζόδρομοι

(4) Δρόμοι διπλής κυκλοφορίας:

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

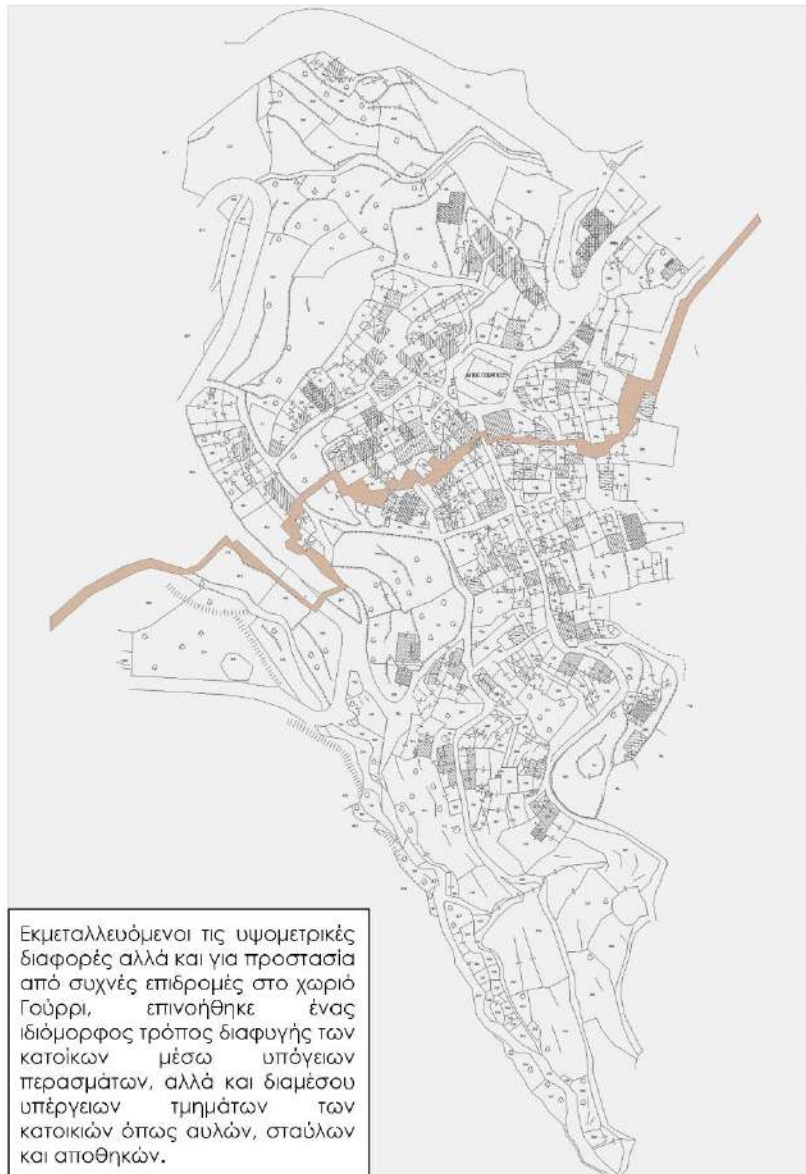

Δρόμοι μονής
κυκλοφορίας

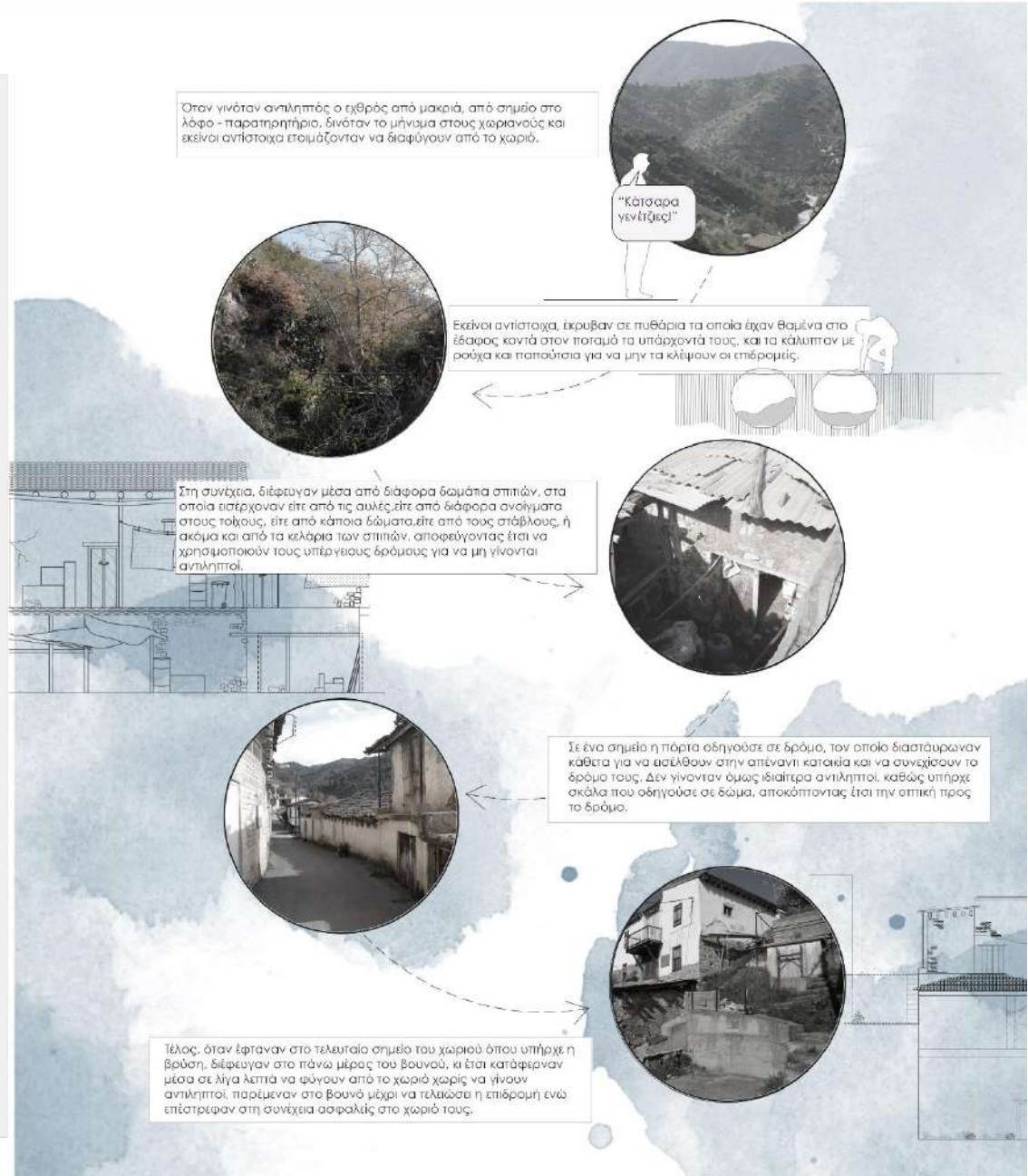

Δρόμοι
διπλής
κυκλοφορίας

Διαδρομή μυστικής διαφυγής από το χωριό σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης:

Εκμεταλλεόμενοι τις υψομετρικές διαφορές αλλά και για προστασία από συχνές επιδρομές στο χωριό Γούρρι, επινοήθηκε ένας ιδιόμορφος τρόπος διαφυγής των κατοίκων μέσω υπέργειων περασμάτων, αλλά και διαμέσου υπέργειων τμημάτων των κατοικιών όπως αυλών, σταύλων και αποθηκών.

Όταν γινόταν αντιληπτός ο εχθρός από μακριά, από σημείο στο λόφο - παρατηρητήριο, δινόταν το μήνυμα στους χωριανούς και εκείνοι αντίστοιχα ετοιμάζονταν να διαφύγουν από το χωριό.

"Κάτσαρα γενέθλια!"

Εκείνοι αντίστοιχα, έκρυβαν σε πυθάρια τα οποία είχαν θαμμένα στο έδαφος κοντά στον ποταμό τα υπόλοιγά τους, και τα κάλυπταν με ρούχα και παπούτσια για να μην τα κλέβουν οι επεδρομείς.

Στη συνέχεια, διέφευγαν μέσα από διάφορα δωμάτια σπιτιών, στα οποία εισέρχονταν είτε από τις αυλές, είτε από διάφορα ανοίγματα στους τοίχους, είτε από κάποια δώματα, είτε από τους στάβλους, ή ακόμα και από τα κελάρια των σπιτιών, αποφεύγοντας έτσι να χρησιμοποιούν τους υπέργειους δρόμους για να μη γίνονται αντιληπτοί.

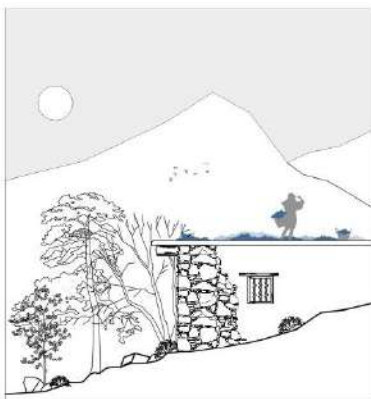
Σε ένα σημείο η πόρτα οδηγούσε σε δρόμο, τον οποίο διασάλευσαν κάθισμα για να βασίθουν στην απέναντι κατακία και να συνεχίσουν το δρόμο τους. Δεν γινόταν όμως ιδιαίτερα αντιληπτοί, καθώς υπήρχε σκάλα που οδηγούσε σε δώμα, αποκόπτοντας έτσι την οπτική προς το δρόμο.

Τέλος, όταν έφταναν στο τελευταίο σημείο του χωριού όπου υπήρχε η βρύση, διέφευγαν στο πάνω μέρος του βουνού, κι έτσι κατάφεραν μέσα σε λίγα λεπτά να φύγουν από το χωριό χωρίς να γίνουν αντιληπτοί, παρέμειναν στο βουνό μέχρι να τελειώσει η επίδρομή ενώ επέστρεφαν στη συνέχεια ασφαλείς στο χωριό τους.

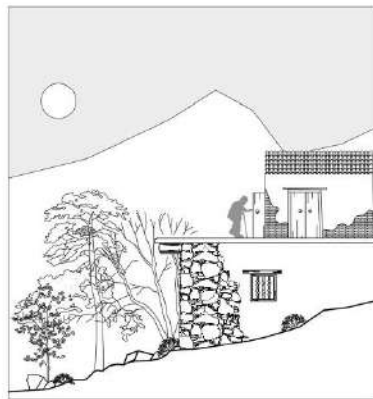
Μορφές δωματίων

Λόγω του ανάγλυφου του οικισμού αναπτύσσεται γίνεται συνέχεια των δωματίων, των κατοικιών και έτσι επιτρέπεται η αξιοποίηση τους για διάφορες χρήσεις όπως άπλωμα και αποξηρανση σπυρών, εκτροφή ζώων, αποθήκευση, παρατηρητήριο, χώρο κίνησης και πρόσβασης σε άλλους χώρους ή χώρο στάσης.

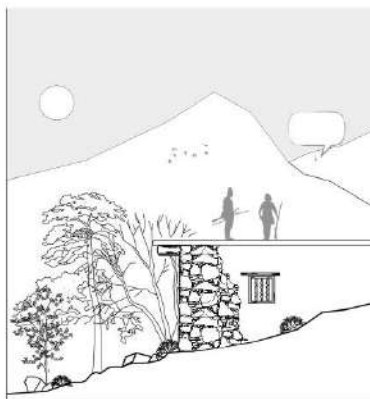
Άπλωμα σταφυλιού

Μια χρήση του δώματος της κατοικίας ήταν η αποξηρανση σταφυλιών για την παραγωγή ζβάνιας και κρασιού. Η επίπεδη οροφή ευνοούσε την αφυδάτωση με την άμεση επαφή με τις ακτίνες του ηλίου.

Είσοδος σε χώρους

Το δώμα αποτελούσε σε πολλές φορές την είσοδο για δωμάτια που ήταν ενσωματωμένα στην κατοικία αλλά και για δωμάτια που είχαν την μόνη πρόσβαση από την οροφή.

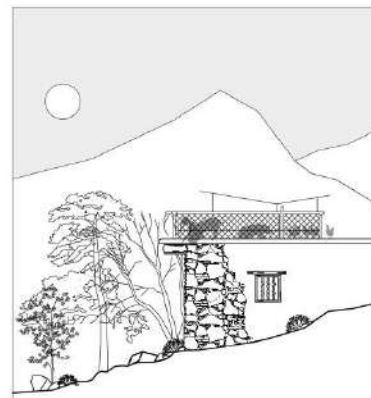
Παρατηρητήριο

Ζωτικής σημασίας επί Τουρκοκρατίας ήταν η τοποθέτηση παρατηρητών στα ψηλά δωμάτια του χωριού αλλά και στα παραπλήσια βουνά. Με κώδικες επικοινωνίας, προλάμβαναν επιδρομές και σφαγές από τους Οθωμανούς.

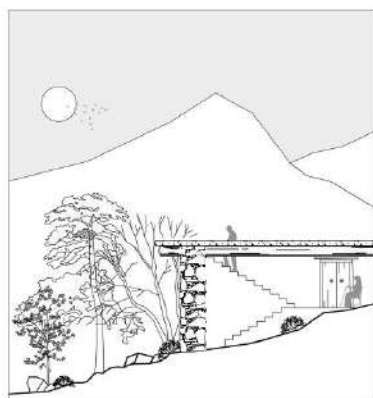
Αιθριακός χώρος / Αυλή

Το δώμα, ακόμα μπορούσε με την ύπαρξη κλιματριάς η οποία εκτός από το βιοκλιματικό ρόλο που διαδραματίζει, δημιουργεί τις ιδανικές συνθήκες για μια αυλή.

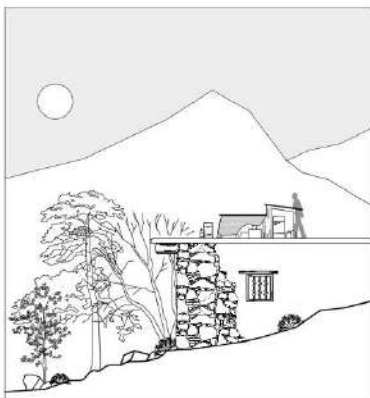
Εκτροφή ζώων

Το δώμα χρησιμοποιήθη και σαν χώρος εκτροφής μικρών ζώων όπως τα κουνέλια, οι κότσες και τα γουρουνία. Το κάθε σπίτι είχε τα δικά του ζώα για οικονομικούς λόγους (ανταλλαγή με άλλα προϊόντα) και για τροφή.

Πολυεπίπεδη επικοινωνία

Το δώμα αποτελούσε την προϋπόθεση για την είσοδο σε ολόκληρη την κατοικία κάνοντας σχεδόν αδύνατη την ακριβή καταμέτρηση των επιπέδων μιας κατοικίας από το σημείο του δρόμου.

Αποθηκευτικός χώρος

Ακόμα, η οροφή πολλές φορές χρησιμοποιείται για την τοποθέτηση και φύλαξη υλικού, το οποίο μπορεί να φυλάγεται σε προσωρινές κατασκευές από ευεπίθετα υλικά.

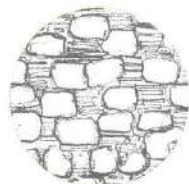
Χώρος εκδηλώσεων

Συχνά το δώμα αποτελούσε τον πιο ανοικτό και μεγάλο χώρο στο σπίτι. Έτσι σχεδόν όλες οι εκδηλώσεις της οικογένειας λαμβάναν χώρο στο δώμα της κατοικίας, όπου ήταν εφικτή η προσέλευση πολλών ατόμων.

Όψεις οικισμού - μορφολογικά στοιχεία και προσβάσεις:

Οι κτίστες τοποθετούσαν πέτρωμα ακατέργαστο από το βουνό. Αυτό το πέτρωμα ήταν πολύ σκληρό και έτσι ήταν δύσκολο να το επεξεργαστούν και να το σπάσουν σε μικρότερα μέρη. Επίσης, τοποθετούσαν στις γωνίες και στις άκρες των τοίχων πέτρες, οι οποίες βρίσκονταν σε προεξοχή, για να δώσουν περισσότερη αντοχή και δύναμη στον τοίχο.

Οι κτίστες τοποθετούσαν τις πιο μεγάλες και οριζόντια στο κάτω μέρος του τοίχου, για να δημιουργήσουν ισχυρά θεμέλια και πιο πάνω τοποθετούσαν πιο μικρές πέτρες.

Στο χωριό συνήθιζαν να χρησιμοποιούν κυρίως πέτρες από το βουνό για τις τοιχοποιίες, όμως συχνά χρησιμοποιούσαν και πλινθάρια στο δεύτερο όροφο. Έτσι, με την πέτρα είχαν ισχυρά θεμέλια και με το πλινθάρια ελαφρύ όροφο, και προστατεύονταν και από την υγρασία.

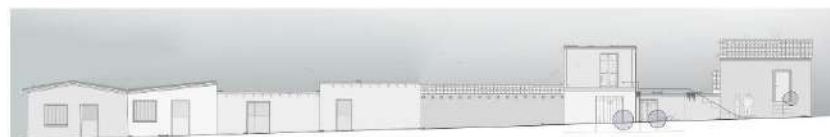
Οι κάτοικοι έβαζαν ένα ξύλινο ανώφλι πάνω από τα ανοίγματα (πόρτες και παράθυρα) για να μπορούν να δημιουργήσουν το άνοιγμα και πάνω του να σταθεροποιήσουν την τοιχοποιία.

Με την συντήρηση του οικισμού και τις ανάγκες της κοινωνίας για βελτιστοποίηση των χώρων διακίνησης, πάνω από τους πέτρινους δρόμους, έγιναν δρόμοι με ασφαλτο και έτσι ανέβηκε το επίπεδο του δρόμου με αποτέλεσμα πολλές προσβάσεις να επηρεαστούν. Επίσης, πολλά σκαλιά που ήταν στο δρόμο αφαιρέθηκαν για να μπορούν να γίνουν πιο πλατύ οι δρόμοι για τα αυτοκίνητα.

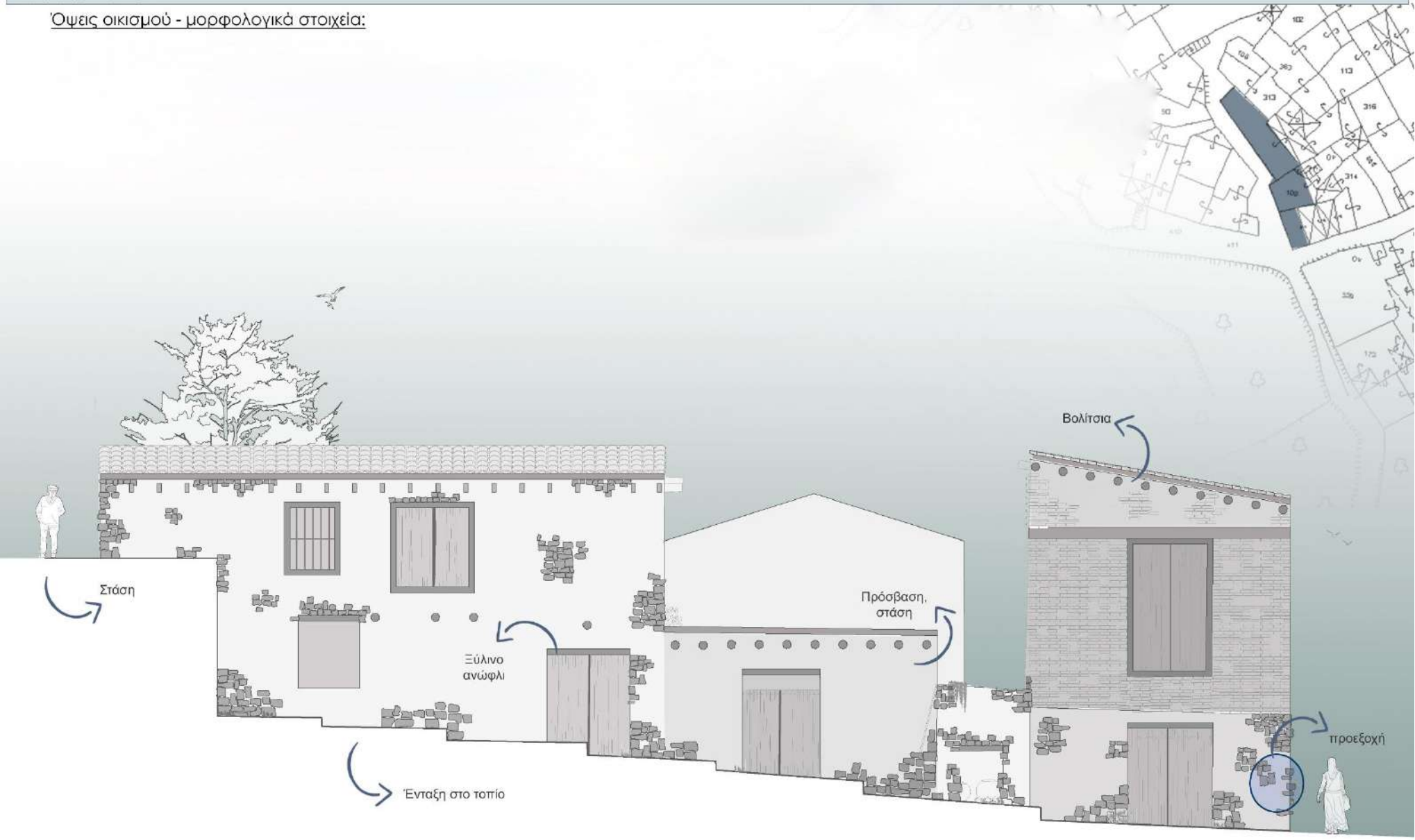
Οι κάτοικοι συχνά αξιοποιούσαν τα δώματα των γεγονικών κτιρίων για στάση, αλλά παράλληλα και για πρόσβαση σε άλλα δωμάτια ή κτίρια.

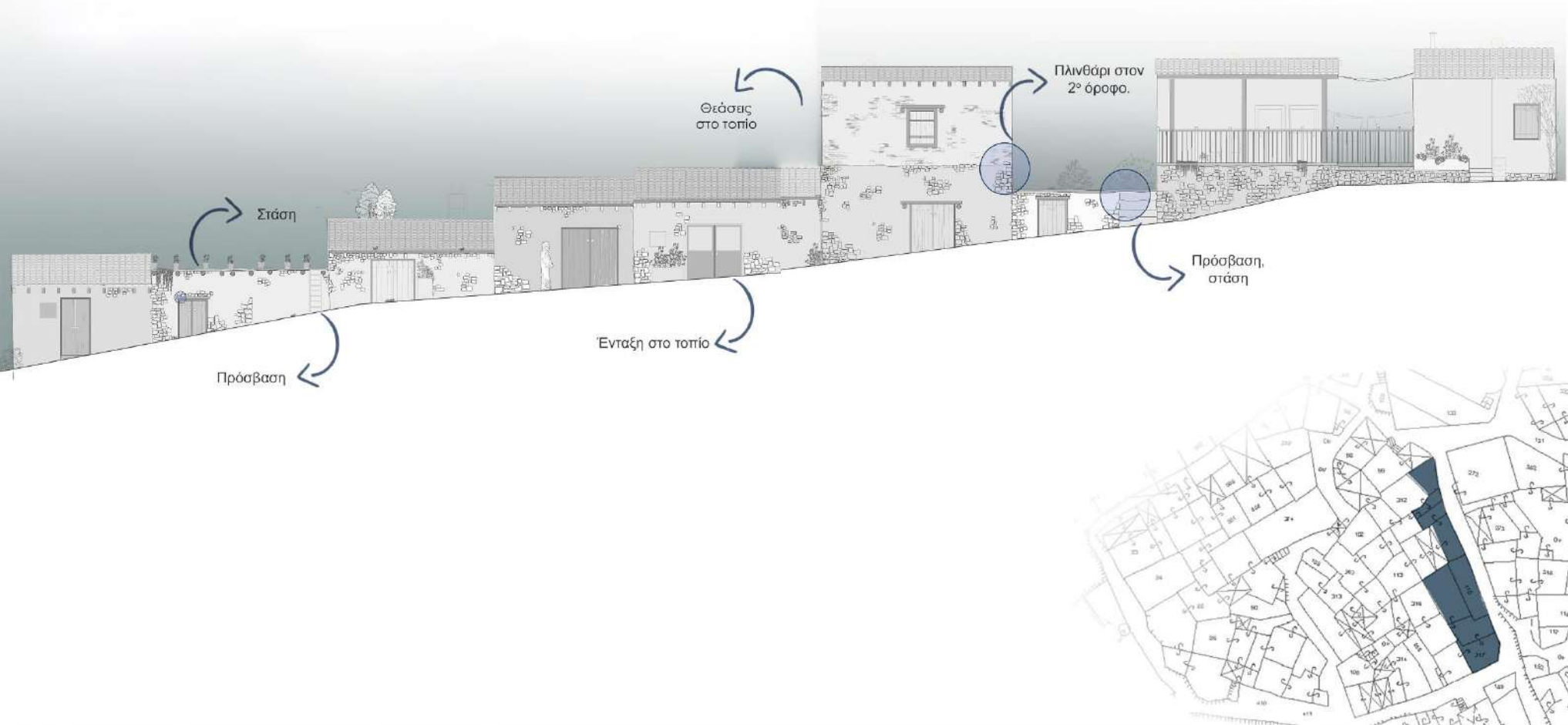
Συμπέρασμα:

Στον οικισμό Γουρρίου ένταξαν τα κτίσματα στο τοπίο και ελαχιστοποιούσαν τις εκσκαφές, με την δημιουργία κατοικιών σε διάφορα επίπεδα. Επίσης, χρησιμοποιούσαν τοπικά παραδοσιακά υλικά και μεθόδους.

Όψεις οικισμού - μορφολογικά στοιχεία:

Όψεις οικισμού - μορφολογικά στοιχεία:

Όψεις οικισμού - μορφολογικά στοιχεία:

Σχέση πόρτας - εισόδου με το δρόμο

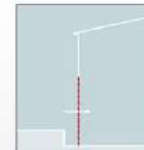
Μέσα από τη μελέτη του οικισμού, διαπιστώθηκε ότι οι περιπτώσεις των εισόδων των κατοικιών, διαφέρουν μεταξύ τους. Αυτό συμβαίνει και λόγω του τρόπου ανάπτυξης του οικισμού στο βουνό, αλλά και για λόγους ασφάλειας.

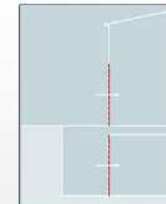
Προσθήκη σκαλιών μπροστά από την πόρτα, με αποτέλεσμα την υπερύψωση της πόρτας.

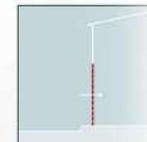
Η πόρτα εφάπτεται με το δρόμο, χωρίς κάποιο διαχωριστικό.

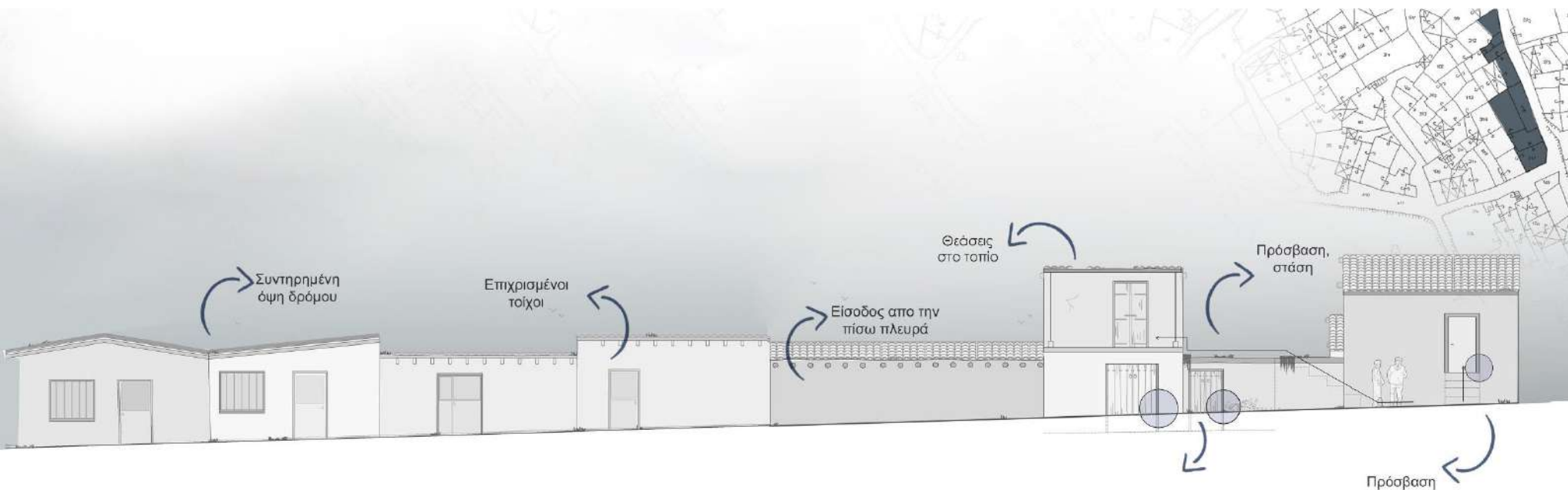
Η πόρτα βρίσκεται κάτω από το επίπεδο του δρόμου.

Σε μερικές κατοικίες υπάρχουν και πόρτες υπόγειες, οι οποίες οδηγούν σε υπόγειους χώρους.

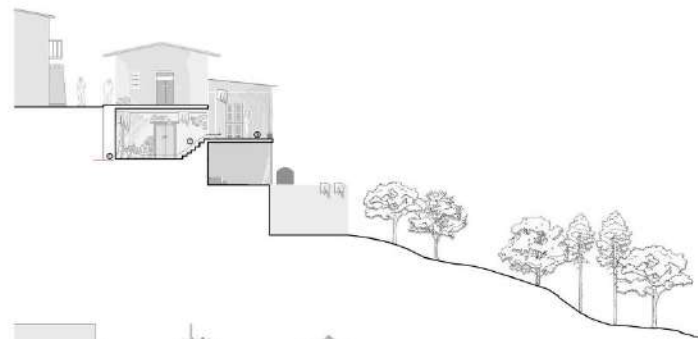
Η πόρτα και ο δρόμος χωρίζονται με ένα κατώφλι.

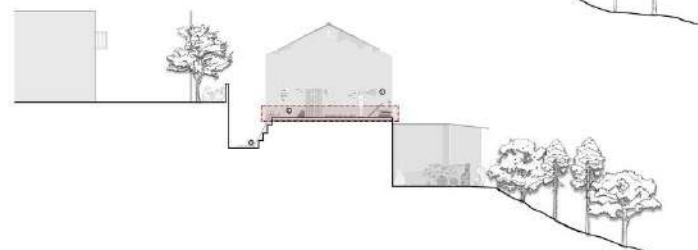
Με τη συντήρηση του οικισμού και τις ανάγκες της κοινωνίας για βελτιστοποίηση των χώρων διακίνησης, πάνω από τους πέτρινους δρόμους, έγιναν δρόμοι με ασφάλτο και έτσι ανέβηκε το επίπεδο του δρόμου με αποτέλεσμα πολλές προσβάσεις να επηρεαστούν. Επίσης, πολλά σκαλιά που ήταν στο δρόμο αφαιρέθηκαν για να μπορούν να γίνουν πιο πλατοί οι δρόμοι για τα αυτοκίνητα.

Εγκάρσιες τομές - μορφολογικά στοιχεία:

- 1) Λόγω της πυκνής δόμησης των κατοικιών, προκύπτουν κατοικίες κάτω από το επίπεδο του δρόμου, οι οποίες ουσιαστικά δεν φαίνονται από το δρόμο, εκτός μιας μικρής εισόδου μέσα από κάποια σκαλιά.
- 2) Η πρόσβαση στις κατοικίες οι οποίες δεν έχουν την πρόσωπή τους στο δρόμο, επιτυγχάνεται πολλές φορές μέσα από σκαλιά, τα οποία βρίσκονται στην αυλή ή στην όψη της διπλανής κατοικίας.
- 3) Πολλές φορές, η συνέχεια των δωματίων των κατοικιών επιτρέπει την αξιοποίησή τους από τους όχι μόνο από τους ιδιοκτήτες της κατοικίας, αλλά και από τους γείτονες. Επιπρόσθετα, με την ύπαρξη των κληματαριών που "ανεβαίνουν" στα δώματα αυτά, εξασφαλίζεται και η ιδιωτικότητα της κάθε κατοικίας, τόσο από το δρόμο, όσο και από τις γειτονικές κατοικίες.

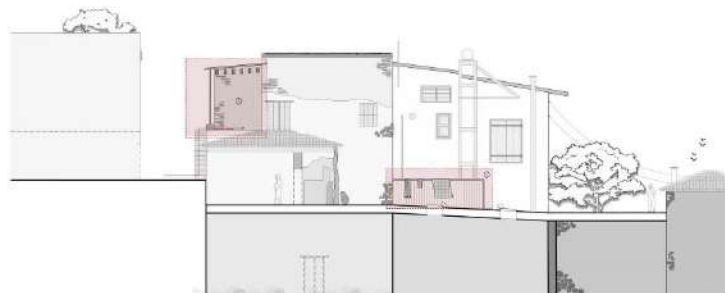
- 1) Λόγω της πυκνής δόμησης των κατοικιών, προκύπτουν κατοικίες οι οποίες εφάπτονται με δώματα, τα οποία αξιοποιούν για διάφορες οικιακές χρήσεις, κάτι το οποίο μαρτυρεί η ύπαρξη θυρών στις όψεις που οδηγούν στα δώματα.
- 2) Λόγω του ανάγλυφου της περιοχής, ο οικισμός αναπτύσσεται με τέτοιο τρόπο, ώστε οι θεάσεις από τις κατοικίες να αφήνονται ελεύθερες, ενώ ταυτόχρονα επιτυγχάνεται και ο φυσικός αερισμός και ηλιασμός τους.
- 3) Υπάρχουν και περιπτώσεις στις οποίες η πρόσβαση στα δώματα επιτυγχάνεται μέσα από σκαλιά τα οποία ξεκινούν από το δρόμο και καταλήγουν στα δώματα, καθιστώντας έτσι εύκολη την πρόσβαση για όλους.

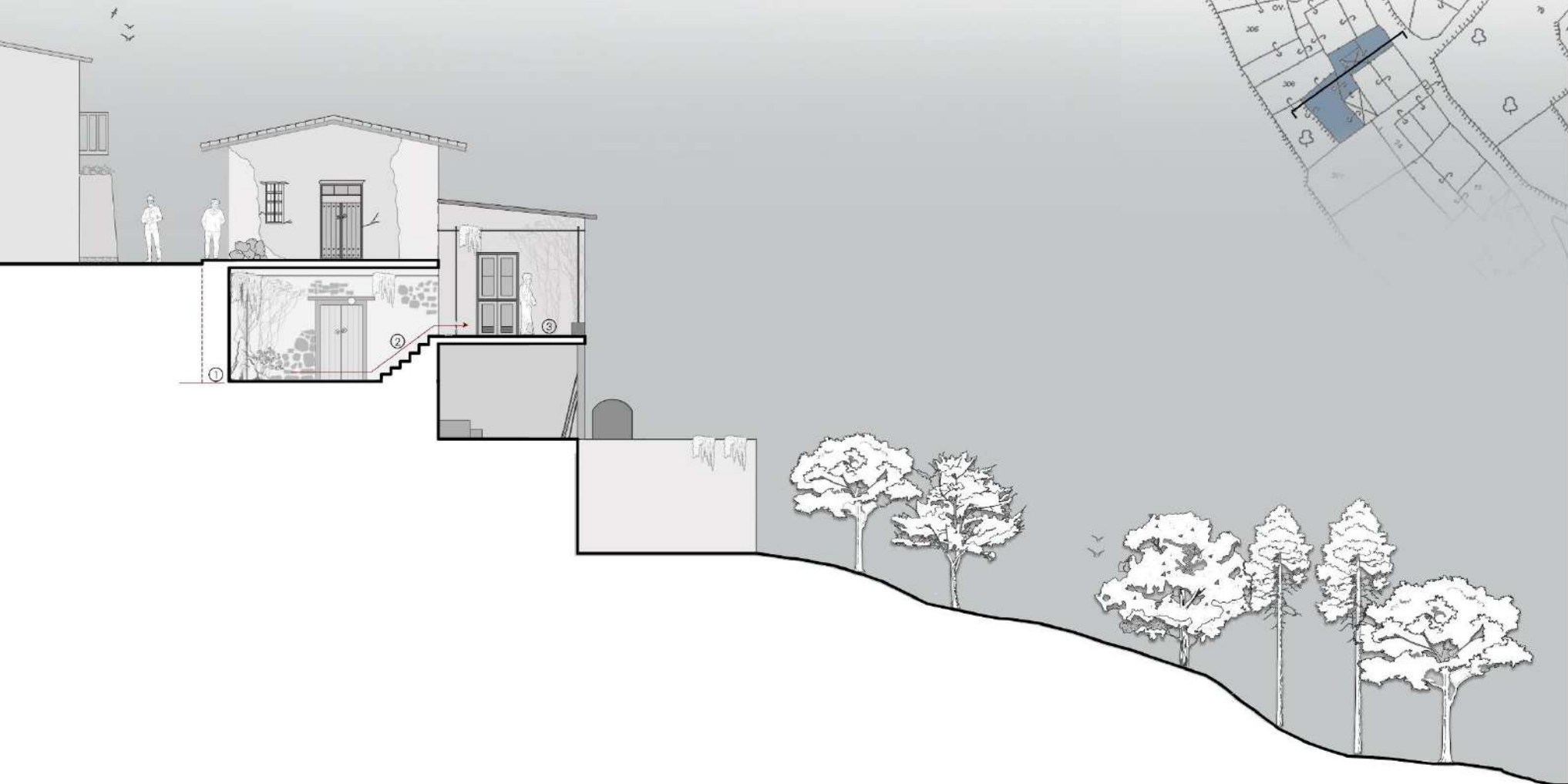
- 1) Λόγω της πυκνής δόμησης των κατοικιών, προκύπτουν κατοικίες των οποίων οι αποθήκες, τα κελάρια ή ακόμα και οι στάβλοι ήταν κρυμμένοι ανάμεσα στις υπόλοιπες κατοικίες. Αυτά τα τμήματα των κατοικιών ήταν τα ιδανικά για την αξιοποίησή τους σαν "κρύφτες" δηλαδή σαν τα δωμάτια που αποτελούσαν το πέρασμα από το οποίο διέφευγαν οι κάτοικοι σε περίπτωση ανάγκης.
- 2) Πολλές φορές, στα δώματά τους οι κάτοικοι άπλωναν σπιρά, σταφύλια, και γενικά ότι ήθελαν να αποξηράνουν, ενώ στη συνέχεια μέσα από κάποιες οπές οι οποίες υπήρχαν στα δώματα, τα έριχναν μέσα στα δωμάτια που στέγαζε το δώμα, διευκολύνοντας έτσι τη μετακίνηση των προϊόντων.

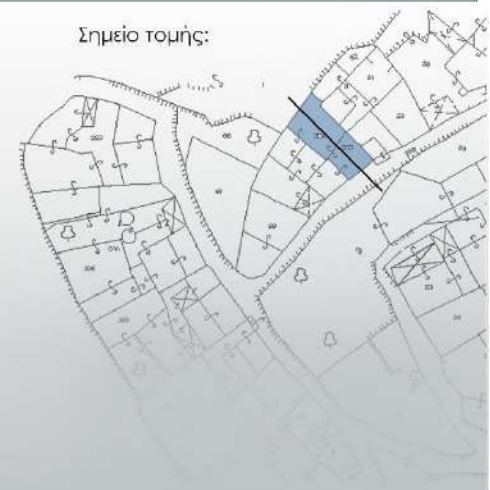
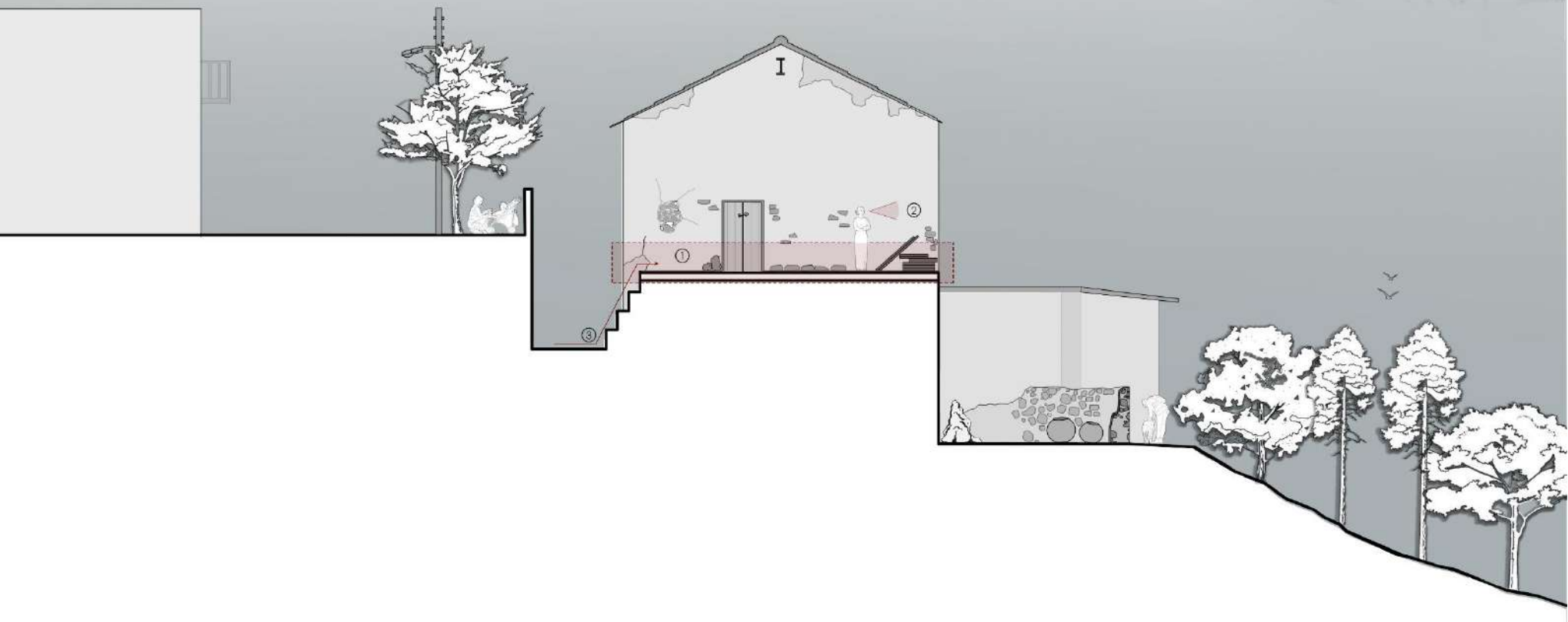
- 1) Λόγω των καθημερινών αναγκών των κατοίκων προκύπτουν κτίσματα το ένα πάνω από το άλλο που δεν έχουν τον ίδιο ιδιοκτήτη. Το συγκεκριμένο κτίσμα, δεν αποτελούσε κατοικία, αλλά το εργαστήρι ενός τσαγκάρη, του οποίου η κατοικία ενώ βρισκόταν σε άλλο σημείο του χωριού. Το εργαστήρι του επιλέχθηκε να τοποθετηθεί σε ένα από τους κεντρικούς δρόμους του χωριού.
- 2) Λόγω της συνεχούς και πυκνής δόμησης του οικισμού, πολλές φορές τα δώματα αποτελούσαν και σημείο για πιο γρήγορη πρόσβαση στις κατοικίες.

Εγκάρσιες τομές - μορφολογικά στοιχεία:

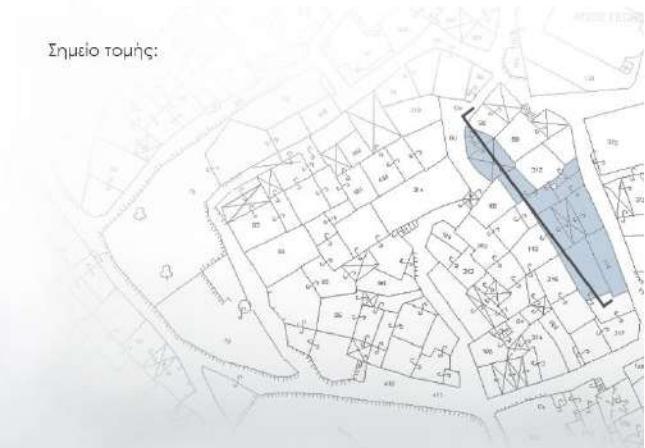

Εγκάρσιες τομές - μορφολογικά στοιχεία:

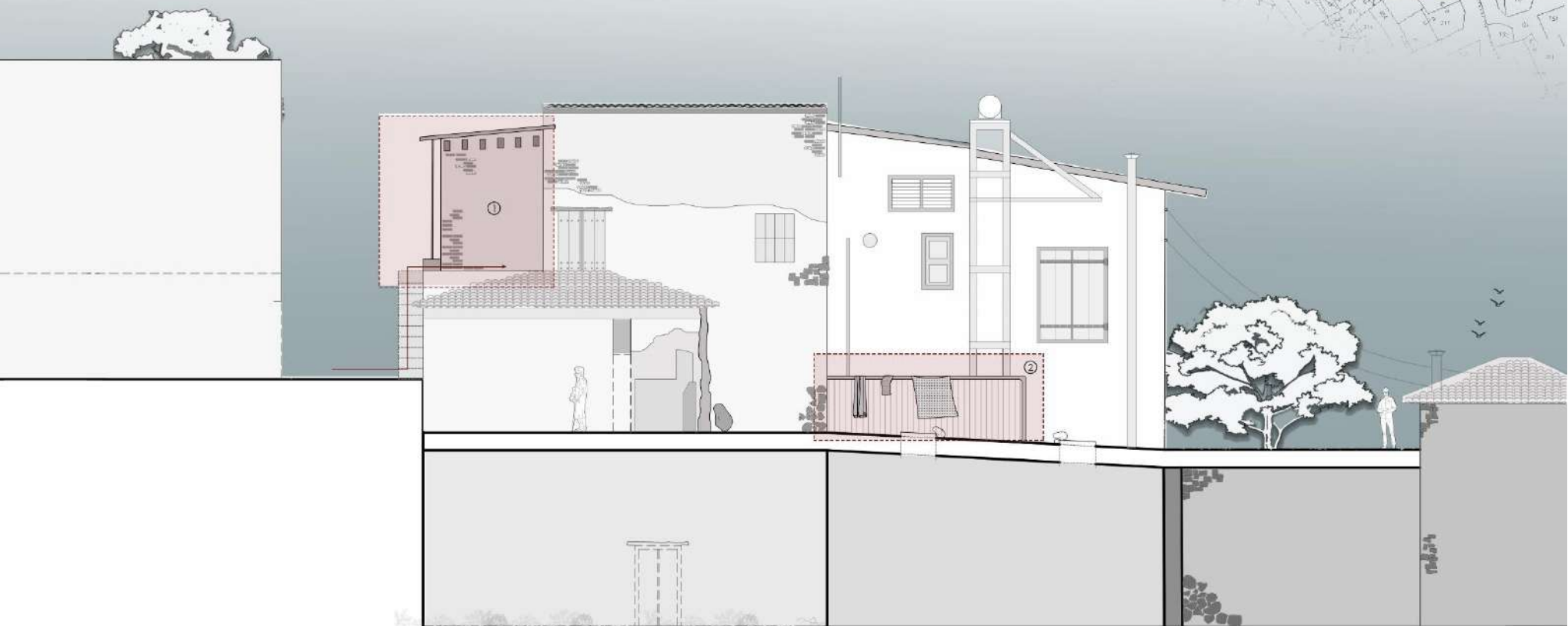
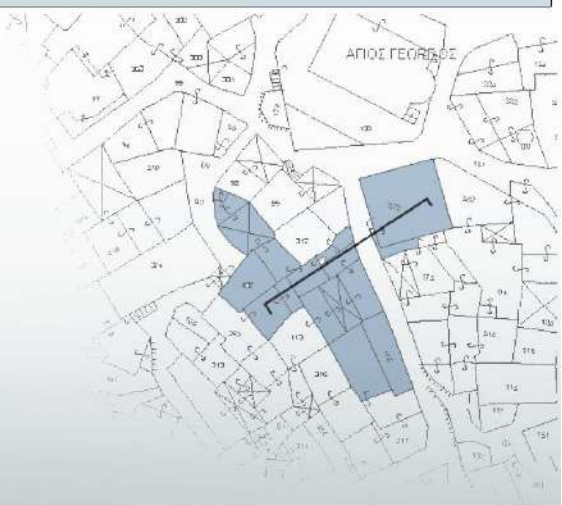
Εγκάρσιες τομές - μορφολογικά στοιχεία:

Σημείο τομής:

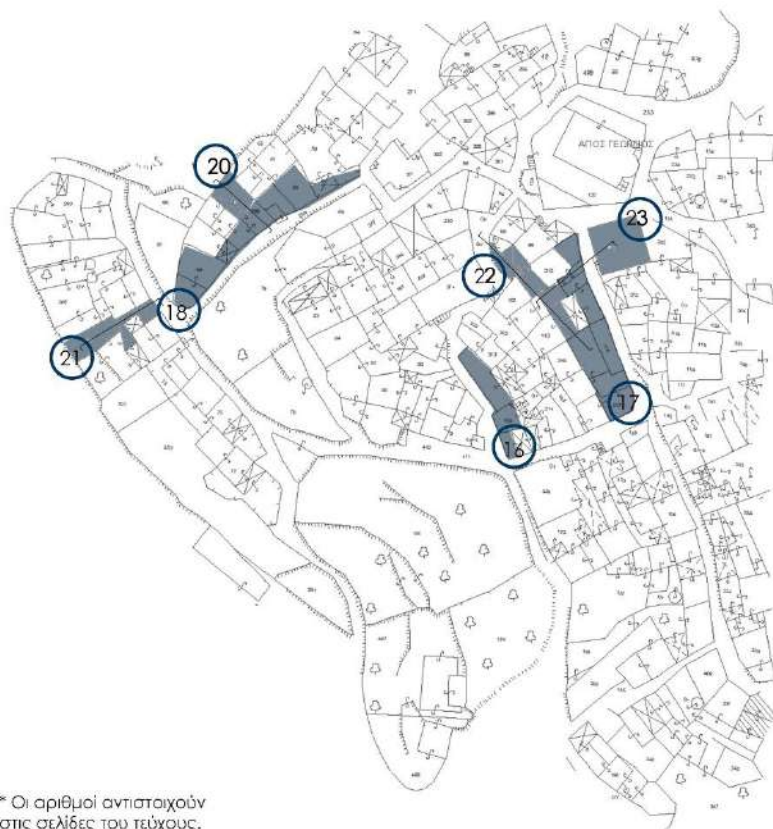

Εγκάρσιες τομές - μορφολογικά στοιχεία:

Σημείο τομής:

Σημεία (όψεις/ τομές) που έγινε η ανάλυση και η καταγραφή στον οικισμό:

* Οι αριθμοί αντιστοιχούν
στις σελίδες του τεύχους.

Συμπεράσματα εργασίας:

Το Γούρρι είναι γραφικό, ορεινό χωριό και αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής. Τα κτίσματα είναι φτιαγμένα από τοπικά υλικά. Ο οικισμός αποτελείται κυρίως από μονώροφα κτίσματα και αναπτύσσεται παράλληλα με τη γεωμορφολογία του εδάφους, με αποτέλεσμα αυτό να επηρεάζει την τυπολογία του οικισμού τόσο σε πολεοδομική κλίμακα, όσο και σε κλίμακα κατοικίας.

Αξίζει να αναφερθεί, ότι στο χωριό υπάρχει σύστημα μυστικής διαφυγής από το χωριό σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, ούτως ώστε οι κάτοικοι να μπορούν να προστατευτούν από τους εχθρούς και χωρίς να γίνουν αντιληπτοί, να διαφύγουν στο βουνό.

Επίσης, λόγω της έντονης γεωμορφολογίας του εδάφους προκύπτουν κτίσματα το ένα πάνω από το άλλο που δεν έχουν τον ίδιο ιδιοκτήτη και κατοικίες κάτω από το επίπεδο του δρόμου, οι οποίες ουσιαστικά δεν φαίνονται από το δρόμο, εκτός μιας μικρής εισόδου μέσα από κάποια σκαλιά.

Ακόμη, πολλές φορές τα δώματα αποτελούσαν σημείο πρόσβασης στις κατοικίες. Επιπρόσθετα, η συνέχεια των δωματίων των κατοικιών, επιτρέπει την αξιοποίησή τους και για διάφορες άλλες χρήσεις όπως άπλωμα σπηρών, σταφυλιών, εκτροφή ζώων, σαν χώρος στάσης/ αυλή.

Τέλος, λόγω του ανάγλυφου της περιοχής, ο οικισμός αναπτύσσεται με τέτοιο τρόπο, ώστε οι θεάσεις από τις κατοικίες να αφήνονται ελεύθερες, ενώ ταυτόχρονα επιτυγχάνεται ο φυσικός αερισμός και ο ηλιασμός τους.